

CYŰJTŐ: VITTIKAI PÉTER
 CYŰJTÉS IDEJE: 2007.

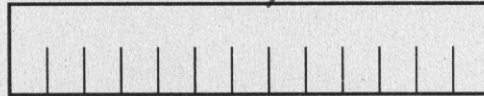
TART.

VARGA LÁSZLÓ FALALAPOZÓ MŰPVISELÉST
 MESTERE TEMETÉSÉN ELHANGGOTT
~~ÉS~~ MEGEMLEVEZÉS.

KIÁLLÍTÁSAINAK ÉS DÍZAINAK FEGYELVE.

5 lap

LOGIC

FŐ DRÁZSI MUTATÓ: KARCEVÁR

SZAKMUTATÓ:

\overline{XV} , B, A

Varga László
fafaragó népművész

Kiállítások:

		díj, jutalom
- 1954 október	Népművészeti pályázat, Budapest (HISZÖV)	
- 1955 április	Népművész és képzőművész kiállítás, Kaposvár	
- 1955	Varsói VIT pályázat, Budapest	
- 1958	Brüsszeli Világkiállítás	
- 1958 aug. 30.	Somogy népművészete B.boglár	III. díj
- 1958 dec. 16.	Dunántúli faragópályázat (Népműv.Intézet), Budapest	III. díj
- 1959 május	Kvári Vár. Tanács népművészeti kiállítás	I. díj
- 1959 okt. 14.	NIT megbízásos népművészeti alkotások	tisztelet díj
- 1960 márc. 4.	Bp-i ipari vásáron kiállításra került munkákból népművészeti kiállítás (HISZÖV székház)	
- 1960 aug. 7.	Népművészeti kiállítás, B.lelle (NIT-Sm.Tanács)	Kapoli A. emlékdíj
- 1960 aug. 19.	Népi díszítőművészeti Orsz. Kiállítás (Múcsarnok)	
- 1961 jún. 4.	Somogyjádi népművészeti kiállítás	
- 1961-62-63 aug.	Népművészeti kiállítások, B.lelle	díj, jutalom
- 1964 aug. 9.	Dunántúli népi iparműv. Kiállítás, B.szentgyörgy	jutalom
- 1965-66 aug.	Népművészeti kiállítások, B.lelle	díj, jutalom
- 1967 aug. 6.	Kapoli Antal Orsz. faragó pályázat , B.lelle (NIT-Sm.Tanács)	II. díj
- 1967 nov. 7.	Tolna-Baranya-Somogy m. népművészeinek kiáll., Kúrd	
- 1968 aug. 9.	Kapoli A. országos faragó pályázat, B.lelle	II. díj
- 1969 dec. 21.	Népművészeti kiállítás, Somogyjád	oklevél
- 1969-70 aug.	Kapoli A. országos faragó pályázat, B.lelle	díj, jutalom
- 1972 aug.	Kapoli A. országos faragó pályázat, B.lelle	II. díj
- 1973 aug.	Népi iparművészetünk 1953-1973, kiállítás, Bp. Nemzeti Galéria	
- 1974 aug.	Kapoli A. országos faragópályázat, B.lelle	jutalom
- 1976 aug.	Kapoli A. országos faragópályázat, B.lelle	jutalom
- 1977 dec.	Faragók országos pályázata, B.pest	II. díj
- 1978 jun. 16.	„ Magyar Népi iparművészetünk negyedszázada” Néprajzi Múzeum	
- 1979 aug. 4.	Kapoli A. országos faragó pályázat, B.lelle	II. díj
- 1981 aug. 1.	Kapoli A. országos faragó pályázat, B.lelle	Kapoli A. emlékdíj
- 1984 máj. 30.	Sm.-i népművészek kiállítása, B.pest Fészek Klub	
- 1994 szept.15.	„Faragók, népi iparművészek Somogyban” Sm. Múzeum Ig.	
- 1996 nov. 20- dec. 04.	„Életmű” kiállítás Somogy Megyei Műv. Központ	
- 1998 jun.	Kapoli A. fafaragó pályázat, B.lelle	Sm.-i kézműves kamara különdíja
- 2000 márc. 16.	Somogy Élő Népművészete, Kvár SMK	díjazott
- 2000 május 26- okt. 01.	XIII. Országos Népművészeti Kiállítás, B.pest Néprajzi Múzeum	ezüst oklevél
- 2000 aug.	Somogy Népművészete kiállítás B.földvár Bajor G. Közösségi Ház	
- 2002 márc. 18.	Tavaszi Fesztivál „Somogyi Mesterek Népművészeti Kiállítása” SMK	
- 2004 szept. 25.	PRO RENOVANDA CULTURA HUNGARIA „Népművészetért” Alapítvány meghívásos pályázat, Kecskemét	pályadíj

Külföldi utak:

1959 június	10 nap	Lengyelország	tanulmányút	/Kulturális Kapcs. Int./
1959 szeptember	1 hét	Csehszlovákia	"	/szöv.-i dolgozókkal/
1962 október	10 nap	Románia	"	"
1963 szeptember	6 nap	NDK	"	"
1979 április	10 nap	Belgium	kiküldetés	/Magyar Hírdető/
1979 június	5 nap	Csehszlovákia	"	/OKISZ/

Kitüntetések:

1954 március 18.	NÉPI IPARMŰVÉSZ cím	Népi Iparművészeti Tanács
1960 augusztus 18.	NÉPMŰVÉSZET MESTERE cím	Minisztertanács
1964 május 20.	KISIPARI SZÖV. KIVÁLÓ DOLG.	HISZÖV
1969 augusztus.	A SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT	Művelődésügyi Minisztérium
1978 június 16.	MUNKA ÉRDEMREND ezüst	Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa
2003 november 20.	Emléklap a NIT alapításának 50. évfordulója alkalmából a népi iparművészet érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenységéért.	

Kaposvár, 2005. február 8.

Tisztelt Gyászolók!

Az elmúlt héten futótűzként terjedt a hír az ismerősök és alkotók körében, hogy Varga Laci bácsi meghalt.

Bekövetkezett az, amire az ember nem szívesen gondolt, bár mindenki tudta, hogy a szívinfarktus után az egészséged megromlott, a szervezeted már nem volt a régi és 80 éven túl már nehéz újra erőre kapni, mert már az idő is ez ellen dolgozik.

De ilyen gyorsan, hirtelen legyen vége?

A halál mindig hirtelenül éri a túlélőket, akiknek szembesülni kell szerettük, barátuk, pályatársuk, tanítómesterük, ismerősük hiányával, a hátrahagyott CSÖNDDDEL.

Laci bácsi nem volt nagyhangú, bőbeszédű, inkább filozofikus, elmélkedő, csendes, befelé forduló egyénnek ismertük, aki a legszívesebben műhelyében dolgozott, deszkalapokat fűrészelt, esztergálta a hengeres testeket, hogy aztán a felületüket díszesre faragva, karcolva, spanyolozva dobozként, sőtartóként, mozsárként, cigarettakínálóként, sakk készletként kerülhessenek ki a keze alól. A rönkfa, a hasábfa, a nagyméretű marhaszarv a keze alatt szelődött dísz- és használati tárggyá több évtizeden keresztül.

Banktisztviselői állásával hagyott fel 1954-ben az alkotó munka kedvéért.

Alapító tagja volt a Budapesti Háziipari Szövetkezetnek, mely az ország egész területén felkutatta a még élő pásztorfaragókat, majd több ügyes kezű fiatal is csatlakozott hozzájuk, így Laci bácsi is, akik már „csak” faragásból szerettek volna megélni. Ennek a generációnak kedvezett az 50-es évek gazdaság- és kultúrpolitikája, ami a korábbi századokban kikristályosodott népi díszítőművészet, benne a pászterművészet alkotó módon történő továbbfejlesztését, újrafogalmazását, népi iparművészetként történő megújítását tűzte ki célul. Frissen végzett néprajzos szakemberek bevonásával, jelentős anyagi ráfordítással támogatta e rendszer ezt a tevékenységet és kiépítette a termékek értékestéséhez szükséges kereskedelmi hálózatot is.

Már 1953-ban Minisztertanácsi határozat született a népművészet fejlesztésében kimagasló érdemeket szerzett népművészek Népművészet Mestere kitüntetéssel történő elismerésére.

E kitüntető cím boldog tulajdonosa 1960-ban lett Laci bácsi. De addig hosszú volt az út, hiszen ő nem született bele az élő népművészet atmoszférájába, nem voltak pásztorelődjei, akiktől elleshette volna a faragás fortélyait. De még találkozhatott az idős korú faragópásztorokkal (id. Kapoli Antallal, Tóth Mihállyal) akiktől sokat lehetett tanulni a velük való beszélgetések során és figyelemmel kísérhette tehetséges kortársait is (pl. Nagy Ferenc, Jancsekity János) miközben állandó látogatója volt pesti és vidéki múzeumok néprajzi témájú

kiállításainak. Már gyerekkorában elkezdett faragni, majd autodidakta módon képezte magát.

Egy évig a budapesti Képzőművészeti Szabadiskolát is látogatta, ahol formázást és modellezést tanult.

Vallotta, hogy a tehetség belül lakozik, csak a lehetőséget kell megadni hozzá, hogy az kibontakozzon.

Laci bácsi tehetséges, kifinomult érzékelt megáldott, alkotó egyéniség volt, aki a nagy tételben megrendelt dobozokat, hamuzókat, fali tálakat is úgy faragta, mintha személyes kapcsolata lenne a vásárlóval, a tárgy használójával. Nem adott ki a kezéből silány munkát, a tárgy formája, a díszítés technikája, a megjelenített növényi ornamentika arról a harmóniáról árulkodott, ami őt jellemezte. Kezét sosem irányította külső erő, mindig belső énje, tudása határozta meg a vonalak irányát, a motívumok egymásba kapcsolódását. A tárgyak szabad felületének térszerkesztése, virág és levélmotívumokkal történő kitöltése egyedi, „Varga Lacis” volt. Otthonosan mozgott a faragás minden technikai megoldásában, a vésést, a domború faragást szívesen alkalmazta, de volt olyan időszak, amikor féمبرakással is készített használati és dísz tárgyakat. Nemcsak a fát, hanem szarut és a csontot is szívesen díszítette. A finom, aprólékos munkával készített spanyolozott ékszerei különös jelentőséggel bírtak alkotó tevékenységében.

Munkásságát nemcsak a megélhetést biztosító termelőmunka határozta meg, hanem az az igény is, hogy részese lehessen annak az állandó megmérettetésnek, amit a Népi Iparművészeti Tanács által szervezett zsűri és a pályázatokon, kiállításokon történő részvétel jelentett. A faragók legrangosabb, 3 évente megrendezett, id. Kapoli Antal nevét viselő országos faragópályázaton Laci bácsi két ízben nyerte el a Kapoli Antal emlékdíjat, először 1960-ban, majd 1981-ben.

Szinte minden évben részt vett országos, regionális és megyei szintű kiállításokon.

1960 és 1980 között több ízben nyílt lehetősége arra, hogy tanulmányúton ismerkedhessen a lengyel, a cseh, a szlovák, a belga és a román népművészet remekeivel és azok új formában történő megjelenítésével.

Pályáját nemcsak szakmai elismerések, pályadíjak jelzik, hanem azok az állami kitüntetések is, melyeket elsősorban a szövetkezeti tagok érdekeinek képviselőjeként, mint vezetőségi tag fejtett ki évtizedeken keresztül.

De Laci bácsi nem csak ezekre volt büszke, hanem arra a tudásra is, amit át tudott adni tanítványainak. Az elmúlt 40 évben sok fiataalt avatott be a faragás fortélyába, útmutatásokkal segítette a kezdőket, a haladókat.

Somogyi Múzeum
NA 2659-2008
Rippl-Rónai adalát

Én is azok közé tartozok, akik mesterüknek tekintik őt. Mivel tudná a jó tanítvány mesterének a befektetett energiát legjobban meghálálni? Azzal, hogy méltó követője lesz.

Drága Laci bácsi!

Most nemcsak a magam, hanem a többi tanítvány, pályatárs nevében is búcsúzik tőled.

Búcsúznak a Népművészeti Egyesület tagja, a Somogyi Művelődési Központ dolgozói.

Megkülönböztetett szeretettel köszönnek el Tőled a Rippl-Rónai Múzeum azon munkatársai is, akik szervezői, kivitelezői voltak a Népművészet Mestereit bemutató kiállításnak, ahol még aktív alkotóként Te is ott lehettél.

És milyen az élet?

Április 30-án zárt e csodálatos tárlat, május 1-én pedig Te is elmentél örökre.

Legyen az emléked áldott mindazok szívében, akik tiszteltek, becsültek, a magántulajdonba és közgyűjteménybe került alkotásaid pedig példaként álljanak az alkotni vágyó jövő nemzedék előtt.

A megemlékezést írta : Kapitány Orsolya

Elhangzott 2007. május 9. 13.30 órakor Kaposváron a Nyugati Temető ravatalozójában.

Felolvasta: Gosztonyi Zoltán faragó, Népművészet Mestere